

مشخصات

عنوان درس (فارسی): حقوق جزای عمومی اسلام

عنوان درس (انگلیسی): (General Criminal Law in Islam)

ندارد

پیش‌نیاز: دارد

نوع درس: تخصصی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

آشنایی با اصول و قواعد کلی نظام کیفری اسلام و بررسی تطبیقی آن با سایر نظام‌ها

اهداف ویژه درس

شناخت مهم‌ترین موضوعات فقه جزایی و آشنایی با جرم، ماهیت و ملاک آن در حقوق جزای اسلام و حقوق جزای وضعی، عناصر تشکیل‌دهنده جرم: قانونی بودن، عنصر مادی، عنصر معنوی، عوامل رفع مسئولیت جنائی، مباشرت و تسبیب در جرم، شرکت در جرم، معاونت در جرم

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توانمندسازی دانشجویان در آشنایی با جرم و انواع آن و شناسایی دیدگاه‌ها و رهیافت فقه اسلامی در رابطه با آن‌ها.

سرفصل درس

- تاریخچه حقوق و فقه جزایی، مکاتب و نظام‌های کیفری، جرم، ماهیت و ملاک آن در حقوق جزای اسلام و حقوق جزای وضعی

- عناصر تشکیل‌دهنده جرم: قانونی بودن، عنصر مادی، عنصر معنوی

- عنصر قانونی: نمونه نصوص قانون در اسلام، قاعده تفسیر نصوص جزایی در اسلام و حقوق وضعی

- عنصر مادی: مراحل پیدایش جرم، جرم محال، جرم تجری، جرم عقیم، اقسام جرائم به جهت سنگینی و سبکی، جرائم موجب حد جرائم موجب قصاص، جرائم موجب دیه، جرائم موجب تعزیر، تقسیم جرائم در رابطه با قصد، جرم ایجابی و سلبی، جرائم ضد فرد و ضد اجتماع، جرم بسیط و جرم عادت، جرم مشهور و غیر مشهور، جرم عادی و سیاسی.

- عنصر معنوی جرم: مسئولیت جنایی در اسلام و قوانین وضعی، فردی بودن مسئولیت جنائی، قصد جنائی

- عوامل رفع مسئولیت جنائی: کودکی، دیوانگی، خواب، مستی، جهل، خطا و نسیان، اکراه، اضطرار، دفاع مشروع

- علل موجهه جرم: امر امر قانونی، دفاع مشروع، عملیات ورزشی و ... مباشرت و تسبیب در جرم: اقسام سبب، مباشرت و تسبیب در جرائم عمدی و غیرعمدی، اجتماع سبب و مباشرت، اجتماع دو سبب

- شرکت در جرم، معاونت در جرم

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و همانندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	-	نوشتاری: ۹۰٪ عملکردی: -	-

فضای کلاس - نرم افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد / هوشمند - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- فیض، علیرضا، *مقارنه و تطبیق در حقوق جزای عمومی اسلام*، تهران: مؤسسه انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۹ ش.

منابع فرعی:

- قنواتی، جلیل، *نظام حقوق اسلام*، قم: مرکز جهانی علوم اسلامی، دفتر تحقیقات و تدوین، ۱۳۷۷ ش.

- اردبیلی، محمدعلی، *حقوق جزای عمومی*، تهران: نشر میزان؛ نشر دادگستر، ۱۳۷۸ ش.

- نور بها، رضا، *زمینه حقوق جزای عمومی*، تهران: گنج دانش؛ دادآفرین، ۱۳۸۱ ش.

- گلدوزیان، ایرج، *بایسته های حقوق جزای عمومی*، تهران: نشر میزان؛ دادگستر، ۱۳۷۸ ش.

- گلدوزیان، ایرج، *حقوق جزای عمومی*، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۸۵ ش.

- شامبیاتی، هوشنگ، *حقوق جزای عمومی*، تهران: مجد، ۱۳۹۲ ش.

- صانعی، پرویز، *حقوق جزای عمومی*، تهران: طرح نو، ۱۳۸۸ ش.

- قنواتی، جلیل، *نظام حقوق اسلام*، قم: مرکز جهانی علوم اسلامی، دفتر تحقیقات و تدوین، ۱۳۷۷ ش.

- ابوزهره، محمد، *الجريمه والعقوبه فی الفقه الاسلامی*، قاهره: دارالفکر العربی، [بی تا].

- عوده، عبدالقادر، *التشريع الجنایی الاسلامی*، تهران: مؤسسه البعثه، ۱۴۰۲ ق.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>

۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>

۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

